

VOL. 7 • 7th YEAR • ISSUE 72 • APRIL 1995 • SỐ 72 • NĂM thứ 7 • THÁNG TƯ 1995

NON SÔNG

TUỔI TRẺ PHỤC VỤ
YOUTH IN SERVICE

Lá thư tháng Tư

Khi Quân và Đạt, hai người trụ cột trong ban báo chí thực hiện nguyệt san Non Sông, nói Khánh viết phần thư ngỏ tới bạn, Khánh nhận lời mà lòng biết bao đắn đo và suy nghĩ vì không biết mình có còn viết được hay không khi tâm hồn quá nhiều giao động và tình cảm.

Bạn thân,

Khi Khánh về với Non Sông sau 4 năm xa cách, buồn vui bao nhiêu kỷ niệm xa xưa tưởng như mới ngày nào vừa qua. Nhìn những người bạn mới của Non Sông đã làm việc liên tục suốt bao tháng qua, Khánh nhớ lại những người bạn đồng hành cùng Khánh thực hiện những số đầu tiên vào năm 88 như Dũng, Huệ, Tú, Hiệp, Mai Phương, Bình, Ngân Hà, Phan Vũ mà nay thì mỗi người một hoàn cảnh khác nhau rồi.

Bạn mến,

Thời gian trôi qua, Non Sông vẫn còn và Khánh rất mong các bạn sẽ tiếp tục đón nhận và thương yêu Non Sông như người bạn đồng hành với mình trong những ngày tháng sắp tới. Trên tay bạn giờ là số 72, mời bạn đọc và cổ động tới người thân và nếu Non Sông vẫn còn nhiều thiếu sót về chính tả, nội dung và thời gian in — xin hãy tha thứ và đóng góp với Non Sông ngày một thêm tốt đẹp để xứng đáng làm người bạn đồng hành với bạn.

Đất thân mến

Thực Hiện

Khởi Báo Chí THSVVN/Nam Cali

Ban Biên Tập

Hương Dương, Lê Tạo, Quốc Dũng,
Thành Đạt, Tí Tiêu Tuy, Trọng Dung,
NQ, Kê Lang Thang, Nhị Vũ,
Nga My, Thế Thủy

Ban Kỹ Thuật

Mai Ngọc, Đan Tâm, Tiến Đạt,
Tiến Dũng, Thành Nguyễn,
Jonathan Vu

Phát Hành

Huyền Kim Thủy, Nguyệt Hạnh,
Lâm Huy Vũ

Đóng Góp

Song Ngọc - Lâm Quang Vũ, Dong
Sa Nguyễn, Quỳnh Hương,
Snowflake, Ngọc Tâm, Thái Hoà,
Kiều Khiêm, Anh T. Nguyễn,
Nguyễn Phương Linh, Tiếng Lê,
Marianne Nguyễn, DTN, Trần Đình
Ngọc, Beau Danube Bleu, TĐT,
Hoài Hương, Đình Tín

Đại Diện Non Sông

UC LA..... Nguyễn Khánh Đăng
UC Irvine ..... Đỗ Khánh Đăng
UC San Diego Đoàn T Hoàn Nguyễn
UC Santa Barbara ..... Lê Hiền
UC Riverside ..... Nguyễn Kim Anh
CalPoly, Pomona.. Nguyễn Trần Đạt
CalPoly, SLO ..... Đỗ Khắc Quang
CSU Fullerton ..... Lê Văn Thành
CSU Los Angeles ..... Trần Ngọc Yến
CSU Long Beach Nguyễn Song Chinh
Golden West College ..... Thái Hòa
Orange Coast College... Lâm Huy Vũ
Long Beach CC..... Đoàn Tâm Thuận
LACC ..... Như Lan
Valley College ..... Nguyễn Ngân
Chaffrey College ..... Nguyễn Vân
San Jose SU ..... Hà Tấn Quỳnh Giao
San Diego State U Tống Minh Đường
San Diego City ColTrương Bửu Thịnh
Mesa College ..... Nguyễn Ánh Tuyết
Moorpark College ..... Bùi Tố Tâm
UT Arlington ..... Trịnh Quang Hiếu

Nước Việt Mến Yêu

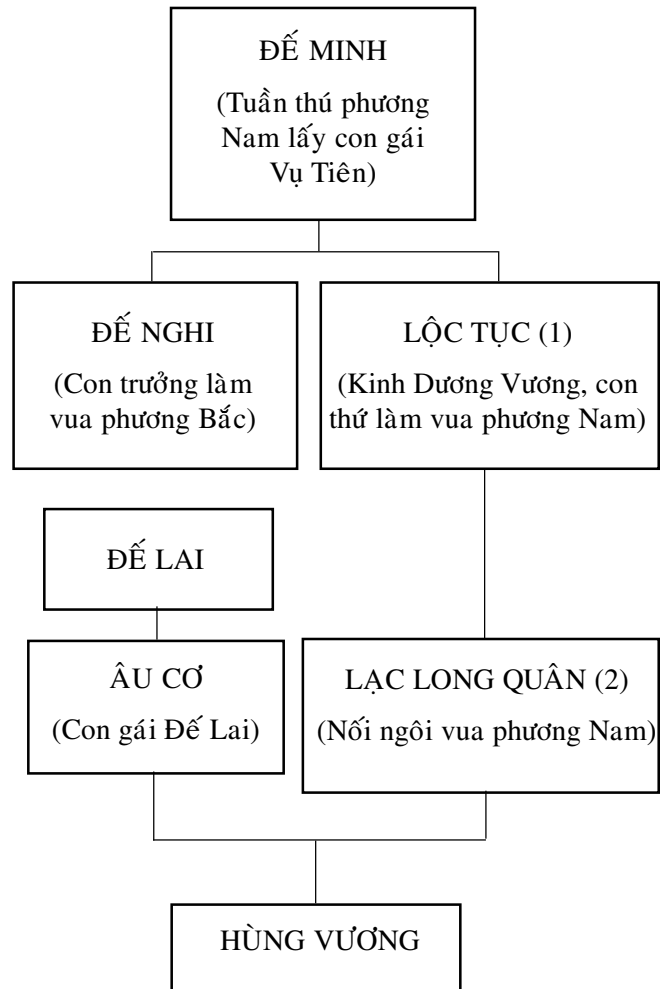
VIỆT TỘC và LÃNH THỔ

LTG: Với cuộc sống tạm dung ở xứ người, chúng ta không phải chỉ hãnh diện về sự thành công trong cuộc sống hằng ngày, mà chúng ta còn phải có một niềm tự hào cho chính mình là Người Việt Nam cũng có một Dòng-Tộc, một Lãnh Thổ riêng biệt. Niềm tự hào có một sự tranh đấu thực tiễn của giống nòi trên lịch sử. Cho dù ở thế hệ chúng ta không đọc được chữ NHO, chữ NÔM, không có nghĩa là chúng ta không truy cứu, tìm hiểu về nguồn gốc, lãnh thổ, văn hóa dân tộc, và văn minh Việt Nam.

Người viết chỉ ghi lại những điều đã đọc qua từ các sách vở, mong góp phần nào trong việc minh định rõ ràng về biên cương, lãnh thổ của Việt Nam, đánh tan sự ngộ nhận sai lầm dưới mọi hình thức.

Họ Hồng Bàng trị vì Việt Tộc (Bách Việt) 2611 năm, kể từ năm 2879 đến năm 258 trước Tây lịch trong lãnh thổ bao la lớn gần bằng nửa nước Tàu. Từ Hồ Động Đình chạy dài cho đến xứ Việt Thường cực nam cương thổ Văn Lang.

Theo Huyền sử, từ Hồ Động Đình cho tới Văn Lang, thì đây là quê hương của dân tộc Việt mà người Hán thường gọi là Miêu Tộc (dân Mèo) thuộc nước Xích Quỷ. Theo Trần Trọng Kim, thì Đế Minh là cháu ba đời của vua Thần Nông đi tuần đến núi Ngũ Lĩnh (Hồ Nam bây giờ) gặp một nàng Tiên lấy nhau và đẻ ra Lộc Tục. Sau này Lộc Tục được phong làm vua phương Nam xưng hiệu là Kinh Dương Vương lấy quốc hiệu là Xích Quỷ vào quãng năm Nhâm Tuất (2879 trước Tây Lịch), và lấy con gái Động Đình Quân là Long Nữ đẻ ra Sùng Lãm. Sùng Lãm nối ngôi vua xưng là Lạc Long Quân, lấy con gái của Đế Lai là Âu Cơ đẻ ra một trăm (100) người con trai ấy là TỔ của Bách Việt (xem sơ đồ các triều đại).

* (1). Lộc Tục lấy con gái Động Đình Hồ tên Thần Long

* (2). Lạc Long Quân lấy Âu Cơ

Bách Việt gồm: Ô Việt, Sơn Việt, Mân Việt, Dương Việt, Đan Việt, Tây Âu (Âu Việt), Nam Việt, Lạc Việt... Việt Nam là Dòng Lạc Việt ở Văn Lang, cùng một Dòng trong Bách Việt, nhưng đã có mặt ở Bắc Việt (miền Bắc VN bây giờ) rất sớm. Sau này Dòng Âu Việt từ Hoa Nam do Thục Phán (An Dương Vương) lãnh đạo, đánh với Tần Thủy Hoàng, sau cự với Triệu Đà, vì yếu thế, Thục Phán mới lui dần xuống Văn Lang.

Ở Văn Lang, Thục Phán đánh bại vua Hùng xong mới sáp nhập Âu Việt vào Lạc Việt thành lập nước Âu Lạc. Nước Âu Lạc vẫn là nước Việt Nam xưa thêm Dòng Âu Việt chứ không phải Lạc Việt là dân di cư từ phương Bắc. Như vậy Hồ Động Đình vốn là cương thổ cũ của Việt Nam, và Thúy Kiều Nguyễn Du cũng đã chết ở sông Tiền Đường. Ta cũng thấy tự ngàn xưa, bà mẹ Việt Nam đã cất tiếng ru con với giọng hát ngọt ngào :

*“Gió Động Đình mẹ ru con ngủ,
Sông Tiền Đường ấp ủ năm canh.
Tiết trời thu lạnh lành lành,
Cỏ cây khóc hạ, hoa cành thương đông.
Bồng bồng bông, bồng bồng bông
Võng đào mẹ bế con Rồng cháu Tiên.”*

Theo Quốc Sử Quán Triều Nguyễn Đại Nam Chính Biên Liệt Truyện - Nhất Ký, thì vua Gia Long sau khi lên ngôi (1802) đã viết thư cho nhà Thanh Trung Hoa về việc đổi Đại Việt thành Nam Việt, nhà vua bộc lộ ước muốn nói đến đất đai của Tiên Nhân là nước Nam Việt cũ, bao gồm cả Quảng Đông và Quảng Tây ngày nay. Đất Viêm, và đất Giao của Việt Tộc khi biên cương còn ở phía đông Động Đình Hồ truyền nói đã hơn 2000 năm. Và cũng theo Chính Sử nhà Nguyễn, sau khi đánh tan quân Thanh vào mùa xuân Kỷ Dậu (1789), Quang Trung cử sứ đoàn sang Bắc Kinh (đời Càn Long) cầu hôn và đòi lại hai tỉnh Quảng Đông và Quảng Tây.

Năm 222 trước Tây lịch, Tần Thủy Hoàng bắt đầu đánh chiếm Bách Việt. Tuy lấy được những Việt như: Ô Việt, Sơn Việt, Mân Việt, Dương Việt, Đan Việt, Tây Âu (Âu Việt), Nam Việt.... Riêng Lạc Việt Văn Lang ở phương Nam, Thủy Hoàng không thể tiến xa hơn để thôn tính Văn Lang. Do đó Lạc Việt mới bảo tồn được dân tộc mình. Mãi cho đến đời Hán, Lạc Việt bị mất vào tay người Hán. Cho dù nước mất, và dưới sức ép đồng hoá của Hán Tộc, Dòng Lạc Việt vẫn không bị đồng hoá và không bị diệt chủng. Việt Tộc ở Hoa Nam vẫn giữ được tinh thần kháng cự cho đến thời Hai Bà Trưng khởi nghĩa tức là 245 năm sau (năm 214 trước Tây Lịch). Theo Đại Việt Sử Ký Toàn Thư, thì ở Phiên Ngung cũng có đền thờ Hai Bà Trưng, huyện Phiên Ngung do Tần đế đặt ra thuộc tỉnh Quảng Đông và Phủ lý Quảng Châu bây giờ. Năm Quý Sửu (1793) Ngô Thời Nhiệm làm chánh sứ đi sứ sang nhà Thanh. Trên đường đi Bắc kinh, qua núi Phân Mao phía Nam hồ Động Đình, ông thấy trên đường có một tấm biển “Phân Mao lĩnh”. Tương truyền đây là núi cỏ tranh, một nửa ngã về phía Nam làm ranh giới của Việt Nam và Trung Hoa khi xưa. Cũng theo Ngô Thời

Nhiệm thì “phía Nam hồ Động Đình có miếu thờ Hai Bà Trưng. Bà đã chống chọi với quân Mã Viện ở Hồ Nam, và giữ được vài tháng. Sau đó bà chiến đấu ở Khẩu Phong và thất bại ở trận Tương Âm rồi mất.” Không bao lâu, Hoa Nam cũng bị Hán hóa. Còn Lạc Việt để tránh họa đồng hoá và diệt chủng của bọn đô hộ Tàu, và để bảo vệ giống nòi, người Việt thời đó phải lên rừng mà sống để lánh nạn sau thành dân Mường, người Việt cổ thời của ta (theo Nguyễn Văn Ngọc - Người Mường - Nam Phong tạp chí số 95 tháng 5 - 1925). Cuộc diệt chủng Bách Việt tiến hành rất qui mô, cuối cùng chỉ còn lại Lạc Việt, riêng Dòng Âu Việt đã kịp thời chạy vào Văn Lang để sống, và đồng hoá với Lạc Việt.

Trong dòng Bách Việt, thì Lạc Việt Văn Lang xuất sắc hơn cả. Nhờ ý chí kiên cường và sớm văn minh ngang với thời đại Hoa Tộc nên không bị tan rã như các Việt khác. Văn Hóa và văn minh Việt Nam chính là văn minh từ Châu Viêm, Châu Giao, và Lạc Việt. Văn hóa Đông Sơn, Trống Đồng đã xuất hiện cùng thời với nhà Thương (1783 trước Tây Lịch, từ vua Thành Thang đến năm 1154 trước Tây Lịch đời vua Trụ) đã nói lên điều này. Hầu hết họ Việt Nam ngày nay đều đã xuất hiện từ thời Tây Chu (1134-770 trước Tây Lịch), đời Xuân Thu (772-481 trước Tây lịch), đời Chiến Quốc (403-256 trước Tây Lịch) như họ: Hoàng, Trương, Cao, Lý, Vương, Trịnh, Thái, Phạm, Ngô, Dương.... Người Mường (Việt Cổ) có họ Quách, họ Đinh, họ Cao, những họ này đều có trước thời Hán thuộc. Do đó ta không thể lập luận rằng họ Việt Nam là mượn của Tàu hay do Tàu đặt ra. Đây là một lập luận lầm lẫn rất tai hại.

Tưởng cũng nên để ý đến việc Lịch sử Việt Nam bị các sử gia Tàu xuyên tạc. Người Âu Mỹ khi họ nghiên cứu về Việt Nam, họ đều chiếu theo sách vở của Tàu. Vì thiếu tài liệu trung thực nói về Việt Nam, và phần thì sử sách Trung Hoa đã xuyên tạc, nên người Âu Mỹ cũng không tránh khỏi sự lầm lẫn giữa Việt Nam và Tàu. Ta thử xem: Theo Việt Nam Sử Lược của Trần Trọng Kim thì vào năm 980, sứ thần Tống tâu lên Tống Đế “dân Nam Man uống bằng mũi, mặc đồ bằng cỏ rơm, vũ khí Nam Man chỉ có gậy, nỏ dáo mác tre” nghĩa là còn thô sơ không đáng kể. Ấy thế, chỉ trong mấy ngày vào tháng 3 năm 981 quân Tống đã phải nhận lấy sự thất bại chua cay. Điều mà đọc sử ai cũng rõ, trong khi Mông Cổ thôn tính Trung Hoa, cai trị Hán Tộc suốt 91 năm (1280-1341), Mông Cổ đã 3 lần đem quân đi đánh Việt Nam, nhưng điều bị Đại Việt đánh cho thảm bại tới bờ. Theo Trần Trọng Kim, “Đại quân Mông Cổ khi tiến vào Đại Việt thì lừng lẩy bao nhiêu,

bấy giờ tan nát cả. Trong 6 tháng trời từ tháng chạp năm Giáp Thân (1284) đến năm Ất Dậu (1285), quân An Nam đuổi 50 vạn quân Mông ra khỏi bờ cõi”.

Và như trường hợp sử gia Trung hoa, Lý Tuân, một sử gia nổi tiếng hiện đại, vẫn thần nhiên xuyên tạc chiến thắng lẫy lừng của Quang Trung Nguyễn Huệ vào mùa xuân Kỷ Dậu. Lý Tuân viết “vào năm 1788, vua Càn Long thứ 54, nhân có cuộc đại tranh giữa Lê và Nguyễn, Triều nhà Thanh thừa cơ đem binh xâm nhập, bình định nội loạn. Nguyễn Quang Bình (tức Nguyễn Huệ) hàng nhà Thanh, được phong làm An Nam Quốc Vương và trở thành thuộc quốc của triều Mãn Thanh”. Ta sẽ thấy có sự khác biệt giữa Lý Tuân và sử nhà Thanh là: Theo Đại Thanh Lịch Triều Lục, “thế giặc Nam Man rất dữ, chết mất nhiều võ quan cao cấp, quốc thể không đến nỗi bị tổn thương, nhưng uy danh lẫm liệt cùng bị sút kém đi nhiều”. Và Theo Hoàng Lê Nhất Thống Chí Sử Ký Đại Nam thì “quân sĩ Tàu các doanh khi nghe tin đều hoảng hồn, tan tác bỏ chạy, tranh nhau qua cầu sang sông, xô đẩy nhau xuống sông mà chết. Số quân Tàu đầu hàng có đến vài vạn”. Và đến như Triều Nguyễn, coi nhà Tây Sơn là Ngụy, coi vua Quang Trung là giặc, nhưng cũng phải ca tụng chiến thắng của Quang trung: Theo Đại Việt Sử Ký Toàn Thư, bản dịch của Cao Huy Du và Đào Duy Anh, thì “Ngày ấy, Quang Trung Nguyễn Huệ xua quân vào thành (Thăng Long), áo chiến bào của vua Quang Trung mặc biến thành màu đen đều vì hơi thuốc súng”.

Mộng Văn Thông nhận lệnh từ Mao Trạch Đông viết quyển sách “Tàu Cổ Sử Nhân Vi” dựa vào truyền thuyết “vua Thần Nông hiệu Viêm Đế” (Tàu) mà đặt tên cho VIỆT là VIÊM (Việt + Miêu), để dễ dàng trong việc lôi kéo VIỆT vào Viêm Đế. Chúng ta nên có sự minh định rõ ràng là vua Thần Nông hiệu Viêm Đế của Tàu không phải là vua Thần Nông người dạy cho Việt Văn Lang trồng lúa. Trong Kinh Thư cũng đã nói ở đất Kinh tức phía nam sông Dương Tử, là địa bàn của dân Văn Lang đã sớm biết nghề trồng lúa, và dân Văn Lang đã tôn người thầy dạy nghề trồng lúa là Thần Nông hay Thần Trồng Lúa. Như vậy giữa vua Thần Nông bên Tàu và vị thần dạy nghề trồng lúa của dân Việt ta có sự khác biệt rất rõ ràng. (Đây là một mưu đồ chính trị rất thâm sâu và độc ác. Nếu mọi người điều nghĩ là Việt là Tàu hay Tàu là Việt thì sẽ không còn ý chí chống xâm lăng. Chẳng phải chỉ có họ Mao là có giấc mộng vàng. Đây là giấc mộng của các triều đại vua chúa phong kiến Trung Quốc khi xưa. Và họ Tưởng cũng nuôi giấc mộng vàng này. Theo

cuốn địa dư mà Tưởng Giới Thạch cho in và công bố năm 1949, trong đó bao gồm các nước Mông Cổ, Triều Tiên, Miến Điện, Thái Lan, Mã Lai Á, và ba nước Đông Dương Việt, Miên, Lào. Đến năm 1952-1972 được chế độ Tàu đỏ Mao Trạch Đông cho tái bản và công bố trên thế giới.)

Các bậc tiền nhân đã có sự phân định rõ ràng giữa Tàu và Việt. Như theo Lê Quý Đôn tập I trang 16, NXB/KHXH-1977, thì vào “năm 43, sau khi phá được nghĩa quân của Hai Bà Trưng, Mã Viện có tâu cho vua Quang Vũ nhà Hán biết rằng pháp luật Hán và pháp luật Việt có 10 điều khác nhau”. Và cũng theo Nguyễn Trãi Toàn Tập trang 77, NXB/KHXH-1976, trong Bình Ngô Đại Cáo Nguyễn Trãi đã viết “Xét như Đại Việt Ta, thật là một nước văn hiến. Bờ cõi sông núi đã riêng, phong tục Bắc Nam cũng khác...”.

Cho đến ngày nay, vào cuối thế kỷ 20, sử Trung hoa vẫn còn ghi Việt Nam là một phần lãnh thổ của Trung hoa. Trong cuốn “Trung Quốc Lịch Sử” tập II do Bắc Kinh ấn hành dành cho học sinh trung học cao cấp thì từ đời Tùy đến chiến tranh nha phiến (1840) vẫn còn có tám bản đồ ghi xứ An Nam là thuộc lãnh thổ của Tàu. Trong thời chiến tranh nha phiến đến Cách Mạng Dân Quốc (1840-1919) thì trong bản đồ này, toàn bộ xứ Đông Dương, chỉ ghi hai chữ An Nam thuộc lãnh thổ Trung Hoa (theo Trung Quốc Lịch Sử tập II - Bắc kinh 1958, tài liệu giáo khoa Trung Học—Nhân Dân Giáo Dục Xã xb). Và cuốn “Trung Hoa Lịch Sử” cao cấp khóa bản do Nhân Dân Giáo Dục Xã xuất bản - Bắc Kinh năm 1958, cũng vẫn cố tình ngộ nhận như thế, tức là đặt Việt Nam thống thuộc Trung Hoa!

Cuốn “Trung Quốc Lịch Sử” tập I, với tám bản đồ biên địa các Tộc Trung quốc, thời Đông Hán trong đó có Việt Nam thuộc lãnh thổ Trung hoa, điều này có thể hiểu được, vì thời đó Việt Nam bị Trung Hoa đô hộ. Nhưng còn cương vực của nhà Nguyên (thời Trung hoa bị Mông Cổ đô hộ), trong tám bản đồ nước Nguyên lại ghi cả “An Nam thuộc lãnh thổ Trung Hoa”. Đây là một sự sai lầm cố ý của Trung Hoa.

Sự thật vẫn là thế, sai lầm vẫn bị sai lầm. Chúng ta, người Việt Nam, nên có một cái nhìn thận trọng hơn. Chuyện cố tình lầm lẫn đó là việc của Trung Cộng, nhưng TA là người Việt Nam, có Tộc Tộc, có biên cương lãnh thổ rất rõ ràng. Do đó chúng ta nên để ý đến GỐC NGUỒN, đừng nên có cái nhìn sai lầm như ngoại bang.

• Tiếng Lê

TRUYỆN NGẮN

Một Buổi Chiều

Tặng các bạn đang đánh vần chữ “Yêu”

• Song Ngọc - Lâm Quang Vũ

— Hello.

— Hello, xin lỗi có... người ta ở nhà không? — Giọng chàng trầm ấm pha lẫn một chút hài hước.

— Cúp rồi. — Tôi trả đũa — Người ta không có ở nhà.

— Vậy hả. Vậy cô làm ơn cho tôi nói chuyện với Bé Mai Môi Mỏng nhé. Giúp tôi đi rồi sẽ trả ơn cô châu kem...

Tôi phì cười. Chàng lúc nào cũng điếu được. Tôi tin chắc chàng sẽ chiếm giải quán quân... hề nếu chàng chịu đi tham dự cuộc tranh tài... nói dóc một cách sách vở này.

— Sao, em đang làm gì vậy?

— Em đang ngồi chơi.

— Sướng vậy! Bù lại với anh, bạn cả ngày; hết chuyện này đến chuyện khác. Làm con trai coi bộ cũng khổ ghê.

— Vậy tại sao anh không làm con gái cho sướng?

— Lỡ rồi! Mọi sự đã lỡ làng rồi! Anh đâu có làm gì được. Nhưng mà cũng hay đấy: Làm con trai mới yêu em được chứ.

Tôi e thẹn:

— Đi chết đi...

Tiếng chàng cười qua điện thoại:

— Anh lỡ sống rồi. Biết làm sao đây. Hay là anh chết, chết một tí trong ánh mắt của em nhé?

Tôi mỉm cười:

— Sao mà anh khôn dữ vậy?

— Dĩ nhiên rồi; không khôn sao có thể tán được em. — Chàng lắc lẻo.

— Thôi đi mà... — Tôi làm nũng.

Chàng cười. Lúc nào chàng cũng có thể cười được. Nói chuyện với tôi có hơn 2 tiếng đồng hồ mà chàng cười đến... 56 lần. Chàng pha trò như anh chàng hề đang trình diễn trên sân khấu vậy. Tôi cười đến no cơm luôn. Thảo nào chàng ốm nhom, bởi vì chàng ăn... cười nhiều hơn ăn cơm mà.

— Em sao có nhiều chữ quá: Nào là “Đi chết đi...”, “Thôi đi mà...”, “Ngang như... cái gì đó”,...

Tôi mỉm cười:

— Dĩ nhiên rồi. Nói chuyện với nhà văn phải vậy chứ?

— Nhưng mà anh là thi sĩ mà...

— Đọc đi! Ngang hoài em ghét lắm đó.

— Vậy à! Vậy có nghĩa là em thương anh cũng... lắm lắm, có phải không?

— Xí. Ai mà thêm thương anh?

— Một cô gái tuyệt đẹp...

— Đẹp bằng em không?

— Cũng cỡ em đó. Nhưng cô ta thương anh lắm; không giống như em đâu!

Tôi tội nghiệp chàng:

— Em thương anh lắm. Lúc nãy em nói giỡn thôi mà...

Tiếng chàng cười ròn rã:

— À. Em thương hại anh đó a. Xấu ghê!

Tôi giận dữ:

— À. Anh chọc em! Hồng biết đâu. Bắt đền anh đó.

— Bắt đền cái gì nào? — Giọng chàng dí dỏm.

— Hồng biết.

— Cô bé ngang quá: Ngang như... cái gì đó!

Tôi làm tới:

— Ờ, người ta ngang như vậy đó, được không?

— Được chứ. Người ta ngang hơn vậy nữa cũng không sao.

Tôi thắc mắc:

— Tại sao?

— Vì em, đâu phải người ta mà anh phải lo lắng chứ.

Tôi e thẹn:

— Xí! Ai mà thêm lo lắng cho em...

— Anh.

— Thật không?

— Thật đó. Thương bé nhiều lắm đó.

— Bao nhiêu phần trăm?

— À, cỡ 70 đủ không?

— Chỉ có 70 thôi à. Mới có “C” thôi đó. Anh đâu muốn em học dở đâu có phải không? Em muốn cái “A”!

— Thôi được rồi. — Chàng xuống giọng năn nỉ — Cho em điểm “B” đó, chịu chưa?

— “B” gì mới được chứ? “B+” hay là “B-“?

— 85. “B” trống, Ô kế?

Tôi thầm nghĩ: Chàng quả là khó tính! Không bao giờ chàng tỏ ra chiều chuộng tôi quá độ, mặc dù chàng rất thương tôi. Chàng luôn tỏ ra chàng cứng rắn trong khi quyết định một việc gì. Chàng làm việc rất có qui củ: Công ra công và tư ra tư. Tôi rất phục chàng về đức tính này.

— Lại suy nghĩ cái gì nữa đây?

— Tiếng chàng cất lên kéo tôi về hiện tại.

— Đâu có. — Tôi giả vờ — Em thích nghe anh nói chuyện mà.

— Em khôn quá. Cứ anh anh nói không à. Mỗi miệng quá rồi. Không được ly nước để uống nữa. Tới phiên em nói đi.

— Em đâu biết nói gì đâu?

— Gì cũng được. Hay nói về em đi.

— Nói gì chứ? Anh biết hết về em rồi còn gì!

— Ờ nhỉ! Chàng có vẻ đăm chiêu. Hay là em nói về những người bạn của em đi.

— Bạn trai hay bạn gái? — Tôi hỏi vặn — Tiếng chàng than thở:

— Trời ơi! Có mỗi anh chàng T. đó cứ mang ra khoe hoài. Em không sợ cũ hay sao?

Tôi mỉm cười:

— Chứ không phải anh ghen sao?

— Anh mà ghen?

— Ờ hở? — Tôi trêu chọc.

— Bộ em muốn anh ghen lắm à. Được, anh ghen đây này... “Hồi cô nhân tình bé của tôi ơi...”, giọng chàng hát qua điện thoại, “Tôi muốn môi cô chỉ mỉm cười...”, “Tôi muốn mùi thơm của nước hoa mà cô thường xức chẳng bay xa, chẳng làm ngáy ngắt người qua lại...” Gì nữa nè? À! “Tôi muốn cô đừng nghĩ đến ai...”, “Đừng tắm chiều nay biển lắm người...” À! “Như thế là yêu quá mất rồi. Và có nghĩa cô là tất cả. Mai là tất cả của đời anh...” Sao sợ chưa?

— Sợ rồi. Khiếp, anh ghen kinh khủng. Thật là “Cái miệng nó hại cái thân.” Thôi em hồng dám chọc anh nữa đâu!

— Em hay thật đó. Lúc nào cũng nói thơ được. — Chàng nói — “Cái miệng nó hại cái thân... Ô kê, sắp sửa có bài thơ mới rồi...”

— Thôi, anh để thì giờ mà học đi rồi... nhớ em nữa. Chứ viết thơ hoài đâu còn thì giờ đâu mà nhớ đến em?

Giọng chàng châm chọc:

— Lúc nãy em nói anh ghen. Em còn ghen hơn anh nữa. Ghen cả với “Nàng Thơ” của anh nữa. Xấu quá đi!

— Ờ. Em có nói em đẹp đâu?

— Trời ơi! Không biết anh nợ em cái gì đây? Người đẹp một... đóng không thương, lại thương cái cô bé Mai vừa xấu lại hay nhõng nhẽo nữa...

Tôi hờn dỗi:

— Còn nữa... Sao anh không nói là em miệng móm nữa đi?

— Anh cũng định nói như vậy.

— Chàng cười — Nhưng mà em nói trước anh rồi. Lại dữ nữa... Dữ như bà chẳng vậy!

— Người ta như vậy đó. Ai mượn anh thương em?

— Lại giận nữa rồi à. Anh nói giỡn thôi mà. — Chàng xuống giọng — Em dễ thương lắm: Đẹp, hiền, chỉ cái tội hơi nhõng nhẽo... Nhưng mà anh thương em nhiều lắm. Anh xin lỗi. Anh lỡ lời. Chứ anh có bao giờ muốn làm em buồn đâu?

Chàng là thế. Thuyết phục người khác rất hay: Nhất là dễ ngọt. Đã bao lần tôi giận chàng, giận chết đi được. Vậy mà một câu năn nỉ của chàng đã phá tan tự ái của tôi. Chẳng bao giờ tôi giận chàng được lâu. Tôi trộm nghĩ và khám phá ra được lý do tại sao chàng được nhiều cô gái để ý.

— Lại suy nghĩ nữa à? Tiếng chàng cất lên.

— Đâu phải. Em đang nghĩ coi có nên tin anh không?

— Sao lại không tin?

— Người ta nói: “Ai mà nói nhiều thì rất khó tin” đó.

— Vậy à. Nhưng em sẽ tin anh, có phải không?

Tôi tò mò:

— Tại sao chứ?

— Tại vì em đang giữ trái tim anh... mà anh vẫn còn sống, tức là em đã tin anh, bằng không em đã đập vỡ trái tim anh ra rồi.

— Xí! Ai mà thềm trái tim anh chứ?

— Em.

— Vô duyên!

— Có duyên lắm chứ. — Giọng chàng cười hì hì — Có duyên mới chọc được em cười chứ. Nào cười cho anh nghe nào.

— Hồng thềm cười.

— Thôi đi mà... Cho anh xin đi mà.

— Ê! Bắt chước người ta nè. Con trai mà bắt chước con gái là xấu lắm đó nghe.

— Nhưng anh là đàn ông mà. Đàn ông bắt chước con gái thì đâu có sao đâu.

— Ờ há. Bây giờ là ban ngày mà. Làm gì có sao chứ...

Cả tôi và chàng cùng bật cười. Chúng tôi là thế, nói chuyện y hệt như con nít vậy. Nhưng mà nếu có người thứ ba đứng gần thì tôi hồng dấm nhõng nhẽo với chàng đâu. Tại tôi mắc cỡ đó. Nè, tôi chỉ nói cho bạn nghe thôi đó. Đừng có nói với người khác nghe.

Thời gian trôi qua thật là mau, nhất là với những người đang yêu và được yêu. Nói chuyện với chàng đã hơn ba tiếng đồng hồ mà tôi cứ tưởng chừng mới có một vài phút. Chàng mắc bận việc nhà nên chúng tôi phải ngưng, nhưng tôi vẫn còn tiếc là không bắt chàng nói ba chữ mà chàng cảm thấy... khó nói. Nó dễ thương làm sao qua giọng nói của chàng. Tôi sẽ bắt chàng nói ba chữ đó với tôi ngày mai. Tôi sẽ bắt chàng hát cho tôi nghe lại cái bài “Ghen” lúc nãy. Nó hay hay làm sao. Còn gì nữa nhỉ? À, phải rồi. Bắt chàng đàn cho tôi nghe nữa. Bắt chàng đàn đến mỗi như cái tay mới thôi. Bắt chàng phải năn nỉ tôi cho mỗi miệng luôn. Kỳ này phải làm bộ giận chàng lâu hơn nữa, giận ới là giận cho chàng sợ ới là sợ, đến hoảng luôn.

— Cho bỏ ghét! Ai biểu anh chọc em chi. Em sẽ cho anh trả giá đắt mà. Đợi đấy!

Tôi coi đồng hồ. Đã bốn giờ hơn. Ba tôi sắp sửa đi làm về. Tôi phải đi vo gạo mà nấu cơm nữa chứ. “Chàng thật đáng ghét,” tôi thì thầm.

Michigan, một buổi chiều

Song Ngọc - Lâm Quang Vũ

Vòng Hai: Lavas Thắng Kiện Bộ Ngoại Giao

Hoa Thịnh Đốn — Ngày 3 tháng 2, với hai phiếu thuận và một phiếu chống, Tòa Kháng Án Liên Bang Hoa Kỳ phán xử Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ vi luật khi quyết định ngưng cứu xét đơn xin nhập cảnh của thuyền nhân Việt Nam ở Hồng Kông.

Tòa Kháng Án phán rằng “hành động của Bộ Ngoại Giao kéo dài sự chia cách của các thân nhân trực hệ trong một gia đình” và điều này vi phạm Luật Di Dân và Quốc Tịch do Quốc Hội ban hành dựa trên nguyên tắc bảo vệ sự toàn vẹn gia đình.

Tòa hoàn toàn bác bỏ lập luận của Bộ Ngoại Giao rằng họ phải chấm dứt việc cứu xét đơn nhập cảnh của thuyền nhân nhằm bảo vệ Chương Trình Hành Động toàn Diện (CPA) vì theo chương trình này những ai đã mất quyền tị nạn thì phải hồi hương. Tiếp tục cho thuyền nhân di dân trực tiếp từ trại sau khi họ đã mất quyền tị nạn là đi ngược lại CPA. Tòa Kháng Án nhận định rằng Bộ Ngoại Giao không thể vin vào CPA để bào chữa cho một hành động vi luật và mang tính chất kỳ thị đối với người Việt vì lý do chủng tộc hay quốc tịch.

Được biết, vào tháng 4, 1993, Bộ Ngoại Giao quyết định ngưng cứu xét đơn xin nhập cảnh của thuyền nhân ở Hồng Kông với lý do là họ đã mất quyền tị nạn. Ai muốn được cứu xét đơn thì phải hồi hương và đơn sẽ được cứu xét ở Việt Nam. Quyết định này được công bố vào tháng 9, 1993.

Ngay khi biết được sự việc này, tổ chức LAVAS (Chương Trình Trợ Giúp Pháp Lý Cho Thuyền Nhân Việt Nam)—một tổ chức của cộng đồng người Việt ở Hoa Kỳ, Gia Nã Đại và Úc—lập tức nghiên cứu việc đưa Bộ Ngoại Giao ra tòa. Ngày 25 tháng 2, 1994, hai luật sư của LAVAS là Daniel Wolf (Washington DC) và Bob Jobe (San Francisco) chính thức đứng đơn kiện Bộ Ngoại Giao. Theo luật di trú, các tòa lãnh sự Hoa Kỳ có nhiệm vụ cứu xét đơn nhập cảnh tại chỗ chứ không thể bắt đương đơn phải di chuyển đi nơi khác thì mới cứu xét.

Bộ Ngoại Giao lập tức đánh điện văn chỉ thị cho tất cả tòa lãnh sự Hoa Kỳ ở Hồng Kông và Đông Nam Á tiến hành cứu xét các đơn nhập cảnh trở lại. Dựa vào đó, Bộ Ngoại Giao xin Tòa hủy vụ kiện vì họ đã thi hành đúng luật. Ngày 28 tháng 4, Tòa Án Liên Bang thuộc Khu Vực Hoa Thịnh Đốn hủy vụ kiện.

Một mặt, phái đoàn LAVAS ở Hồng Kông bắt tay ngay vào việc hướng dẫn cho các đương đơn ở Hồng Kông xúc tiến thủ tục xin nhập cảnh. Khoảng một trăm hồ sơ được giúp và đến nay 70 trường hợp đã định cư vào Hoa Kỳ, mặc dù họ đều đã mất quyền tị nạn. Mặt khác, các luật sư LAVAS ở Hoa Kỳ tiếp tục đưa vụ kiện lên Tòa Kháng Án.

Về phía Bộ Ngoại Giao, họ rục rịch thay đổi điều lệ di trú để tự cho mình quyền không cứu xét đơn xin nhập cảnh tại chỗ. Tháng 11, 1994, Bộ Ngoại Giao ra thông cáo ngưng cứu xét đơn nhập cảnh tại chỗ kể từ ngày 1 tháng 12, 1994.

Cũng vào thời điểm này, luật sư Daniel Wolf, với sự hỗ trợ của luật sư William R. Stein, đại diện cho LAVAS ra đối chất trước Tòa Kháng Án. Phía bị can (Bộ Ngoại Giao) được đại diện bởi luật sư Bernadette Sargeant với sự hỗ trợ của ba luật sư khác. Các luật sư của Bộ Ngoại Giao biện luận rằng hành động của họ cốt để khuyến khích thuyền nhân hồi hương cho phù hợp với chính sách CPA. Luật sư LAVAS thì cho rằng bất luận mục đích là gì, việc làm của Bộ Ngoại Giao vẫn là một hành động vi phạm luật pháp quốc gia và mang tính chất kỳ thị chủng tộc vì điều lệ mới chỉ nhắm riêng vào người Việt Nam.

Sau ba tháng bàn thảo, Tòa Kháng Án Liên Bang đồng ý với quan điểm của LAVAS và phán quyết rằng Tòa dưới phải tiếp tục thụ lý vụ kiện. Hiện nay, các luật sư LAVAS đang chuẩn bị trở lại Tòa dưới và sẽ theo đuổi vụ kiện cho đến cùng. ■

Phóng Sự

Viết Về Một Trung Tâm Dạy Kèm Miễn Phí

• Thái Hòa

Có thể nói rằng mỗi sáng thứ Bảy, không khí tại trụ sở Hội Cộng Đồng Việt Nam miền Nam California góc Brookhurst và McFadden thật là nhộn nhịp. Có lẽ bạn sẽ ngạc nhiên thắc mắc; chẳng lẽ mỗi tuần ở đó lại có tổ chức đại nhạc hội hay phát quà cứu trợ gì hay sao?

Thưa không, đó chính là sự hiện diện của một trung tâm dạy kèm miễn phí cho trẻ em do Tổng Hội Sinh Viên Việt Nam miền Nam California đứng ra phụ trách.

Trung tâm được thành lập cách đây hơn năm năm. Địa điểm cũ ở Trung Tâm Công Giáo sau dọn qua Valley High School và cách đây hơn tám tháng, trung tâm đã chuyển tới một nơi mới khang trang, rộng rãi hơn; đó là trụ sở Hội Cộng Đồng Việt Nam miền Nam California, số 15361 Brookhurst, phòng 205 (khu nhà hàng Seafood World).

Trung tâm dạy kèm này hoàn toàn miễn phí do các anh chị em trẻ nhiệt tình đã bỏ ra mỗi tuần ba giờ đồng hồ vàng ngọc vào sáng thứ Bảy (từ 9 giờ sáng đến 12 giờ trưa) để đến đây hướng dẫn cho các em nhỏ thuộc các lớp từ 6 đến 12. Các em học sinh này, phần lớn mới từ Việt Nam qua, còn gặp khá nhiều trở ngại về Anh ngữ cũng như toán, lý, hóa.... Tại đây, các em đã nhận được sự hướng dẫn tận tình của các anh chị em tình nguyện viên, từ những bài toán nhỏ đến những thắc mắc lớn liên quan đến “homework”, việc học hành, thi cử, “transfer”.... Không khí làm việc của trung tâm giống như một ngôi nhà lớn mà anh chị em cùng quây quần bên nhau cùng chia sẻ cho nhau những hiểu biết của mình. Có những bài toán khó đến nỗi phải buộc anh này chạy đi tìm chị kia để “câu viện” và cuối cùng có khi tất cả đều... “bí.” Ngoài ra vào những giờ giải lao các em còn được “chiêu đãi” bánh kẹo và nước ngọt miễn phí. Chi phí cho khoản này trước chủ yếu từ tiền túi của anh chị em tình nguyện viên nhưng từ sau Hội Xuân Giáp Tuất (1993), Tổng Hội Sinh Viên miền Nam California đã tài trợ.

Điểm đáng chú ý là dù mang tính cách một hoạt động tình nguyện nhưng việc tổ chức ở đây rất quy củ và các em tham dự rất có kỷ luật. Em nào không chấp hành những quy định chung của lớp sẽ bị cảnh cáo hoặc giao trả lại cho phụ huynh giáo dục. Anh Nguyễn Quang Thông, người gắn bó khá lâu với công việc này và hiện cũng là người chịu trách nhiệm chung của nhóm, đã cho biết số lượng các em tham gia ngày càng đông và kết quả là trung tâm không cung ứng đủ nhân sự để hướng dẫn các em. Anh cũng cho biết trung

tâm hiện đang rất cần sự hỗ trợ của các bạn trẻ, đặc biệt là các anh chị em sinh viên, cũng như các bậc phụ huynh có nhiệt tâm, các vị cựu giáo chức....

Thời gian ở xứ này quả thật hiếm hoi nhưng không lẽ trước những việc làm thiết thực đầy ý nghĩa, chúng ta không thể thu xếp để chia sẻ cho các em một hoặc hai giờ đồng hồ hay sao? Thiết nghĩ mỗi tuần một buổi sáng được trò chuyện với các em, làm quen tâm tình với các anh chị em tình nguyện viên đồng sự khác và nếu có thể sau đó ủng hộ dạy một vòng phố Bolsa cũng là một điều thú vị cho cuộc sống đầy vơi vãi, bon chen ở xứ này, phải không? Rất mong sự tiếp tay ủng hộ của quý vị.

Chi tiết về trung tâm dạy kèm miễn phí nói trên có thể liên lạc ở:

- Giáo Sư Lê Tinh Thông (714) 891-6216
- Anh Nguyễn Quang Thông (310) 675-9240
- Anh Đặng Thái Hòa (714) 839-7049

Quê Hương Tôi

Quê hương tôi, trải qua bốn nghìn năm
Những sóng gió, nhưng đâu bể xa xăm
Những tranh chấp, nội bộ với nội các
Từ nước Văn Lang đến nước Việt Nam...

Quê hương tôi có những ruộng lúa óng ả
Những cánh đồng bát ngát tận chân trời xa
Những đàn bò bình thần cùng gặm cỏ
Và những buổi chiều êm ả những câu ca...

Quê hương tôi với những dòng sông:
Sương mù bao phủ dòng Sông Hồng
Sông Hương con nước lững lờ chảy
Ầm ầm thác đổ, Sông Cửu Long ...

Quê hương tôi với những kinh đô:
Cổ kính, lộng lẫy, Huế Cố Đô
Sài Gòn Thành Đô, muôn màu sắc
Thăng Long hỡi! Hà Nội Thủ Đô ...

Quê hương tôi đẹp lắm nhưng giờ đây
Chiến tranh tàn phá, người bị tù đầy
Xin chúc quê hương mau giành thắng lợi
Để cờ Việt Tự Do được tung bay ...

• Lâm Quang Vũ (Western Michigan U.)

Viết thay cho tâm sự của một người đã rơi lệ khi nhìn thấy
đất nước trong cảnh hoang tàn sau 20 năm nội chiến ...

VÒNG QUANG SÂN TRƯỜNG

Ngày 22/1/95, một tuần trước Hội Xuân Golden West, tôi đi xem **Đêm Văn Nghệ Mừng Xuân Ất Hợi** do Hội SVVN tại UCLA tổ chức tại Wadsworth Theatre cạnh khuôn viên trường. Chương trình tuy dài nhưng hầu hết những tiết mục trình diễn đều khá. Đánh đậm vào lòng khán giả là vở kịch **“Còn Lại Mắt Cả”** kể về 1 trường hợp thương tâm của người tỵ nạn Việt Nam: 1 gia đình gồm 2 vợ chồng với 4 đứa con và 1 người cháu vượt biên đường bộ qua Thái Lan. Trên đường di ngang qua Kampuchia thì người chồng, 1 cựu y sĩ trong Quân Lực VNCH, vì nhường thuốc cho người trong đoàn, đã ngã bệnh sốt rét, làm chậm sự di chuyển của đoàn người lúc đó đang được 1 đội quân du kích Khmer hướng dẫn. Vì không muốn cuộc di hành bị sự trì hoãn làm lộ mục tiêu, nhóm quân du kích đó đã giết ông và cả người vợ khi bà đã cố nán ở lại chăm sóc cho ông. Trách nhiệm lo cho bầy trẻ nhỏ rơi vào trong tay của người cháu lúc đó mới 19 tuổi. Khi qua một làng nọ trên đất Kampuchia, đám du kích quân đã cho 1 người dân làng đứa trẻ nhỏ nhất vì bé mới sinh mấy tháng, đoàn người không thể chăm sóc được. Và khi 1 người dân làng khác ngỡ ý muốn mua 3 đứa trẻ còn lại thì người anh họ phải đắn đo quyết định giữa cho hay giữ vì nếu cho thì may ra mấy đứa bé còn được chăm nom sống sót nhưng lại trái với lời dặn của người dưỡng khi ông hấp hối là các anh em phải dùm bọc lấy nhau. Cuối cùng thì người thanh niên trẻ đã quyết định “sống thì sống cả, chết thì chết cả,” giữ lại 3 đứa em họ, cùng nhau vượt qua đất Thái.

Nhiều khán giả đã không cầm được nước mắt trong khi coi vở kịch đó; tôi cũng thế. Bản thân tôi thì tôi đã từng tham gia đi bộ, quyên góp, gây quỹ yểm trợ cho người tỵ nạn hàng năm được tổ chức bởi nhiều hội đoàn thiện nguyện khác nhau tại miền Nam Cali, nhưng xem xong vở kịch tôi thấy như là mình vẫn làm chưa đủ. Vở kịch đã làm sống lại trong tôi thật linh động những hình ảnh, tâm trạng, cảm xúc của quãng đời tỵ nạn mỗi mắt trông chờ mà tôi đã trải qua trong trại Galang, Indonesia, 15 năm về trước.

Cuộc ra đi trốn Cộng Sản đã kéo dài gần 20 năm rồi. Thế Giới đã khô kiệt cảm xúc, tình thương. Và thật không may, điều đó cũng đã xảy ra ngay trong lòng chúng ta nữa: Chúng ta đã quên lãng đi những ngày mình còn sống lắt lẩy, khổ nhục trong trại, khắc khoải hy vọng. Cho dù Cao Ủy Tỵ Nạn LHQ có quyết định hồi hương tất cả người tỵ nạn vào cuối năm nay đi nữa, thì còn nước còn tát, vì tình đồng bào, chúng ta ở hải ngoại lại càng phải nên tranh thủ đấu tranh mãnh liệt hơn nữa để giải thoát cho những đồng bào còn bị giam cầm trong các trại tỵ nạn trước khi quá trễ.

Coi lại những bản tin tỵ nạn gửi về THSV trong mấy năm qua, tôi mới biết là vở kịch tôi xem ở UCLA dựa trên 1 câu chuyện có thật, bác Nguyễn Kim Đức viết thành kịch bản.

Nước Mắt Tự Do

Tất cả 4 anh em — Tôn Long Tây, người anh họ, nay đã 26 tuổi, Hồ Tôn Long Thái Bảo, lên 14, Thái Bình, 11, và Thái Phó, 10 — đã đến Thái Lan hơn 5 năm trước và đều đã bị rớt thanh lọc, hiện đang bị đe dọa trao trả về Việt Nam. Đây là 1 trường hợp thanh lọc bất công điển hình mà Cao Ủy Tỵ Nạn cố ý làm mà chúng ta không thể nào làm ngơ được.

Theo sau là số điện thoại của những hội đoàn chuyên giúp đồng bào tỵ nạn mà các bạn có thể đồng tâm cộng sức cứu giúp đồng bào thân yêu của chúng ta:

Project Ngọc, UC Irvine: Thang Dinh, (714) 725-0549;
Trang V. Doan, (714) 725-9589

LAVAS: (714) 531-1703

Hội Cứu Trợ Trẻ Em Tỵ Nạn Không Cha Mẹ: (408) 226-7031; e-mail: ARCWP@netcom.com

Boat People S.O.S.: (703) 204-2662; e-mail: BPSOS@aol.com

Phóng Viên Non Sông

Tin mới nhất: Non Sông mới liên lạc hỏi Hội ARCWP thì được cho biết là 3 em nhỏ đã bị Cao Ủy hồi trả lại về Việt Nam vào tháng Tư năm ngoái, mặc dù có người ở Hoa Kỳ tình nguyện bảo lãnh nhận các em làm con nuôi. Tình trạng các em hiện giờ ở Việt Nam rất bi đát. Còn Tôn Long Tây thì vẫn còn ở trong trại cấm Thái Lan.

**Bạn còn đợi gì nữa?
Hãy tham gia với
Non Sông.**

Tin Tỵ Nạn

Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ: Sẽ Can Thiệp Cho Các Gia Đình Bị Tách Ly

Hoa Thịnh Đốn (Tin của Ủy Ban Cứu Người Vượt Biển) — Bộ Ngoại Giao đã chuyển một danh sách các gia đình bị tách ly trong thanh lọc cho Cao Ủy Tị Nạn Liên Hiệp Quốc để cơ quan này tái cứu xét trên căn bản đoàn tụ gia đình.

Trong cuộc thanh lọc, nhiều gia đình thuyền nhân bị tách ly. Họ là những người gặp và lấy nhau trong trại, nhiều cặp có con cái. Tuy nhiên vì khi đến trại họ thuộc các hồ sơ khác nhau, đến khi đi thanh lọc họ bị thanh lọc riêng rẽ mặc dù đã trở thành vợ chồng. Do đó mà xảy ra trường hợp chồng được xét là tỵ nạn và đã đi định cư còn vợ con thì bị “rớt” thanh lọc và bị bắt phải hồi hương, hoặc ngược lại.

Vào mùa hè năm 1993, Ủy Ban Cứu Người Vượt Biển bắt đầu thu thập các hồ sơ trong tình trạng này và vận động với Bộ Ngoại Giao và Tòa Bạch Ốc để các hồ sơ này được tái cứu xét. Vào cuối năm 1993, một danh sách nhỏ được nộp cho Hội Đồng Cố Vấn An Ninh Hoa Kỳ để chuyển cho Cao Ủy Tị Nạn. Vào mùa hè năm 1994, Ủy Ban đẩy mạnh công việc thu thập hồ sơ từ các trại và vận động Quốc Hội Hoa Kỳ lên tiếng với Bộ Ngoại Giao. Với sự lên tiếng càng ngày càng nhiều của các dân biểu và thượng nghị sĩ, vào tháng 10, Bộ Ngoại Giao bắt đầu tổ chức đồng ý can thiệp.

Vào tháng 11, các Ông Charlie Sykes và Bill Fleming của Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ trong chuyến đi Đông Nam Á đã họp với Cao Ủy Tị Nạn để thảo luận về việc tái cứu xét các trường hợp bị tách ly gia đình. Đồng thời họ cũng trao cho Cao Ủy một danh sách 70 trường hợp do Ủy Ban Cứu Người Vượt Biển cung cấp. Mới đây Ủy Ban Cứu Người Vượt Biển lại nộp thêm một danh sách bổ túc, nâng tổng số hồ sơ lên thành 78 trường hợp ở các trại Hồng Kông, Mã Lai, Nam Dương, Phi Luật Tân và Thái Lan.

Song song với nỗ lực này, cộng đồng người Việt ở Úc đã thu thập và gửi cho Bộ Di Trú Úc và Cao Ủy Tị Nạn một danh sách 24 trường hợp tương tự nhưng có

thân nhân ở Úc. Đối với hồ sơ ở các quốc gia khác, Ủy Ban Cứu Người Vượt Biển đang chuẩn bị một danh sách trên một trăm hồ sơ để gửi thẳng cho Cao Ủy Tị Nạn.

Hiện nay, một số hội đoàn ở Úc, Gia Nã Đại và Hoa Kỳ tiếp tục hướng dẫn lập hồ sơ bảo lãnh, vận động dân biểu và thượng nghị sĩ can thiệp cho từng trường hợp một, cũng như tiếp tục thu thập các trường hợp tương tự để can thiệp.

Phái Đoàn Việt-Mỹ Tiếp Xúc Tòa Đại Sứ Nam Dương Lần Hai

Hoa Thịnh Đốn — Vào ngày 26 tháng 1, một phái đoàn Việt-Mỹ tiếp xúc với Phó Đại Sứ của Nam Dương về vấn đề thuyền nhân ở trại Galang.

Tại buổi tiếp xúc này phái đoàn tiếp tục yêu cầu chính quyền Nam Dương trả tự do cho số 200 thuyền nhân đang bị bắt. Trong số đó có toàn bộ thành phần lãnh đạo cuộc biểu tình và những người mà Nam Dương tình nghi là “thành phần sách động” trong trại.

Đồng thời phái đoàn đề nghị chính phủ Nam Dương hợp tác trong việc tái cứu xét cho các trường hợp gia đình bị tách ly và các trường hợp nạn nhân bạo hành. Theo ước lượng của Ủy Ban Cứu Người Vượt Biển, hiện có khoảng 200-300 trường hợp gia đình bị tách ly ở Nam Dương và một số tương đương các trường hợp nạn nhân bạo hành. Cả hai nhóm trường hợp này đều đang được sự hỗ trợ của Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ. Đây là cách thức để nhanh chóng giảm bớt một số thuyền nhân đáng kể ở trại Galang bằng con đường định cư.

Phó Đại Sứ Tjahjono cho biết là đã chuyển một tài liệu dày 50 trang của Ủy Ban Cứu Người Vượt Biển về Jakarta. Tài liệu này đề nghị một số biện pháp để giải toả trại Galang trong ôn hoà, nếu Nam Dương chấp nhận cho một số trường hợp như kể trên, và một số trường hợp khác nữa, đi định cư. Đây là các thành phần mà các quốc gia định cư sẵn sàng chấp nhận nhưng bị kẹt vì Nam Dương đã từ chối quyền tỵ nạn. Ông Tjahjono hứa là sẽ báo ngay cho phái đoàn biết một khi có câu trả lời của Chính Phủ Nam Dương.

Ông cũng hứa là sẽ chuyển lời yêu cầu của phái đoàn về vấn đề 200 thuyền nhân bị bắt ở Tanjung Pinang.

Phái đoàn gồm có Luật Sư Daniel Wolf, Cố Vấn Trưởng của LAVAS, nhà văn Al Santoli, đại diện Freedom Forum, và ông Nguyễn Đình Thắng, Giám Đốc Điều Hành của Ủy Ban Cứu Người Vượt Biển.

Phái Đoàn Việt Tiếp Xúc với Tòa Đại Sứ Phi Luật Tân

Hoa Thịnh Đồn — Ngày 20 tháng Giêng, Tòa Đại Sứ Phi Luật Tân đón tiếp một phái đoàn người Việt trong một cuộc đối thoại về vấn đề thuyền nhân Việt Nam.

Phái đoàn nêu ra ba vấn đề. Thứ nhất là trường hợp của bốn thuyền nhân bị bắt từ tháng ba năm 1994 vì bị nghi oan là thành phần lãnh đạo cuộc biểu tình vào cuối năm 1993—đầu năm 1994. Bốn thuyền nhân này tiếp tục bị biệt giam ở Manila mà không được xét xử. Phái đoàn nhấn mạnh rằng hành động bắt giam trái phép này là một vi phạm nhân quyền và yêu cầu chính phủ Phi Luật Tân trả tự do ngay cho những người này.

Vấn đề thứ hai là có một số thuyền nhân mà đến giờ vẫn chưa được thanh lọc. Trong này có 5 thuyền nhân vượt biên đến Phi Luật Tân vào tháng 10 năm 1993 và một nhóm 27 người vượt biên đến Phi Luật Tân vào tháng 3, 1994. Vì Phi Luật Tân đã ký Công Ước 1951 về người tị nạn, chính phủ của họ có nhiệm vụ phải cứu xét đơn xin tị nạn của bất kỳ ai đến xin đảo tị ở xứ họ. Việc giam giữ số người kể trên từ bấy lâu nay mà không cho họ được thanh lọc là một hành động vi phạm luật quốc tế. Phái đoàn yêu cầu chính phủ Phi Luật Tân hãy xúc tiến nhanh chóng việc thanh lọc những người này và cho biết là cộng đồng người Việt sẽ sẵn sàng cử luật sư đến để giúp các thuyền nhân này làm hồ sơ xin tị nạn.

Vấn đề thứ ba là việc đóng cửa toàn bộ chương trình giáo dục ở trại Palawan kể từ tháng 9, 1994, kể cả chương trình tiểu học. Việc này không những vi phạm nhân quyền mà còn thiếu nhân đạo. Phái đoàn yêu cầu chính phủ Phi Luật Tân cho phép thuyền nhân mở lớp lại để tự giảng dạy cho nhau với sự đài thọ của cộng đồng người Việt ở hải ngoại.

Bà Del Rosario, cố vấn chính trị của Tòa Đại Sứ Phi Luật Tân, công nhận rằng các vấn đề do phái đoàn trình bày cần phải được lưu tâm giải quyết. Bà hứa sẽ đích thân chuyển đạt các vấn đề này về Bộ Ngoại Giao Phi Luật Tân nhân dịp bà đi Manila tuần sau đó.

Cuối cùng phái đoàn yêu cầu bà Del Rosario giúp đỡ cho một trường hợp đáng thương của một gia đình bị tách ly, chồng ở Hoa Kỳ đang bị ung thư nặng trong khi vợ bị kẹt lại ở trại Palawan. Phái đoàn kêu gọi bà Del Rosario đặc biệt lưu tâm giúp cho hai vợ chồng đoàn tụ trước khi quá trễ. Phái đoàn cũng kêu gọi Phi

Luật Tân hợp tác với Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ trong việc giải quyết các trường hợp bị tách ly gia đình khác ở trại Palawan.

Phái đoàn Việt gồm có ông Nguyễn Đình Thắng và cô Lữ Huỳnh Liên đại diện cho Ủy Ban Cứu Người Vượt Biển và ông Nguyễn Lịch, thân nhân của một trong bốn người bị bắt giam ở Manila.

Mã Lai và Phi Luật Tân Ký Chương Trình Hồi Hương Trong Trật Tự Với Việt Nam

Theo gương Nam Dương, Mã Lai và Phi Luật Tân mới đây ký kết với Việt Nam về chương trình hồi hương trong trật tự với sự tham dự của Cao Ủy Tị Nạn.

Chương Trình Hồi Hương Trong Trật Tự khác với Chương Trình Tình nguyện Hồi Hương ở chỗ các chính quyền tự động lên danh sách hồi hương mà không cần thuyền nhân ghi danh tình nguyện. Đến ngày có chuyến bay, những ai đồng ý hồi hương thì cứ việc tự động trình diện để lên máy bay. Ai không đồng ý thì cứ ở nhà. Bản ký kết có ấn định rõ ràng tuyệt đối không được sử dụng bạo lực hay cưỡng bách.

Về điểm này có sự khác biệt với Chương Trình Hồi Hương Trong Trật Tự ở Hồng Kông, mặc dù cùng tên gọi. Chương trình ở Hồng Kông chỉ là thỏa hiệp song phương giữa Hồng Kông và Hà Nội, không có sự tham dự của Cao Ủy Tị Nạn, và chỉ là mỹ từ cho chính sách cưỡng bách hồi hương.

Tuy bản ký kết ghi rõ rằng không được sử dụng bạo lực, nhưng vào cuối năm 93, khi Nam Dương vừa ký kết Chương Trình Hồi Hương Trong Trật Tự, Cao Ủy và Nam Dương đã bắt ép mọi thuyền nhân ở trại Galang phải chụp hình để lên danh sách hồi hương. Một số người chống đối thì bị đánh đập dã man. Sau đó, nhờ sự lên tiếng mạnh mẽ của cộng đồng người Việt ở hải ngoại mà Cao Ủy và Nam Dương đã phải nường tay.

Có nhiều dấu hiệu rằng tình trạng này đang được tái diễn ở Mã Lai. Theo nguồn tin chưa được phối kiểm, hiện nay lính Mã Lai đang bắt giữ khoảng 100 thuyền nhân. Số người này lúc đầu tình nguyện hồi hương nhưng sau đó rút tên. Mã Lai nhất định không cho họ rút tên và biệt giam họ. Đồng thời, theo một nguồn tin khác, cũng chưa phối kiểm được, kể từ ngày 24 tháng Giêng, một cuộc biểu tình lớn đã nổ ra tại trại Sungei Besi.

Mã Lai ký Chương Trình Hồi Hương Trong Trật Tự ngày 24 tháng Giêng và Phi Luật Tân ký vào ngày 5 tháng Hai.

Không Sự Lòng “Đông” các ngày đầu Xuân

Tí Tiêu Tuy

— Dạ, chú có vé mời hả, để cháu đưa chú lên gần hàng ghế đầu...

Tí tui thần thờ đi theo cô bé sinh viên trường UCLA. Không biết cô bé con nhà ai mà xinh ơi là xinh, tóc xõa ngang vai, dáng đi nhẹ nhàng trong tà áo dài tha thướt. Người thì xinh tươi như thế mà mở miệng ra cứ kêu người ta bằng... chú.

— Mời chú ngồi...

Tí tui bưng tỉnh, tính móc bóp đưa bằng lái xe để chứng minh mình là “anh” chứ không phải là “chú” thì cổ bỏ đi mất.

Tí tui nhìn chung quanh. Năm nào cũng vậy, già trẻ, lớn bé, tí xiu tí tẹo từ khắp nơi kéo về đông như kiến để thưởng thức chương trình văn nghệ “Culture Night” do anh chị em sinh viên trường UCLA tổ chức. Wadsworth Theatre lớn như vậy nhưng dường như không chứa nổi hết số người đến dự.

Nhìn vào tập chương trình người ta mới thấy được “âm thịnh dương suy” tại UCLA. Từ “Director” cho đến “Co-presidents” đều là con gái. Đúng là... “nữ kê tác quái, gà mái đá gà cồ.”

Chương trình khá đặc sắc với sự đóng góp của nhiều nhân tài trong và ngoài trường. Có những tiết mục rất đặc sắc như nhạc cảnh “Bích Câu Kỳ Ngộ” nói về mối tình của một anh chàng và một cô trong tranh. Người đẹp trong tranh cứ bước xuống đất sấn sốc, lo lắng cho anh chàng làm anh ta “phê” hết chỗ nói. Xen vào đó là những màn vũ rất hấp dẫn của các cô tiên nữ UCLA. Phải công nhận là anh chàng đó gan hết chỗ nói chữ gặp như Tí tui mà như ảnh ấy hả, ở nhà mà thấy cô nào trong tranh, trong lịch bước nhẹ nhàng xuống thì năm hồn bảy vía vất giơ lên cổ mà chạy rồi chớ ở đó mà ngồi uống rượu với... ma. Bên cạnh đó người ta cũng ôm bụng cười nghiêng ngả qua màn kịch vui của nhóm NYTV. Nhưng gây xúc động nhiều nhất là vở kịch “Tết Đi Thăm Bó”, một vở kịch nhắc lại những đoạn trường gian lao của một người đàn bà Việt Nam

dẫn con đi thăm chồng đang ở tù cải tạo. Ngoài ra khán giả cũng thích thú qua những màn biểu diễn thời trang, múa quạt v.v.... Ban tổ chức cũng đã đem lại những hình ảnh thân thương của quê hương đến cho tất cả mọi người qua màn “slide show”, cũng như mang lại hương vị Tết qua những màn múa lân sôi động. Hai cặp M.C. Trần Quân-Anh Thư và Thi Anh-Nhã Trân đã điều khiển chương trình rất dí dỏm và sôi nổi. Nhìn chung chương trình khá thành công ngoại trừ tiết mục kịch “Còn Lại Mất Cả” hơi bị “bể”. Một điều đáng buồn là không hiểu sao tờ chương trình được in rất đẹp của anh chị em lại đầy lỗi chính tả Việt ngữ về đề tựa, nội dung của các tiết mục cũng như tên của những người đóng góp cho chương trình. Đông ý là nhiều người trong ban tổ chức không rành tiếng Việt, nhưng chắc chắn là anh chị em có thể nhờ ba mẹ, anh chị, bạn bè giỏi tiếng Việt coi lại giùm. Gần như năm nào anh chị em UCLA cũng bị vấn đề này. Mong rằng sang năm, khán giả sẽ không cảm thấy khó chịu và uống tiếc cho tờ chương trình được ấn loát khá công phu. Được biết sinh viên trường UCLA tổ chức nổi một chương trình đặc sắc như vậy cũng nhờ một phần

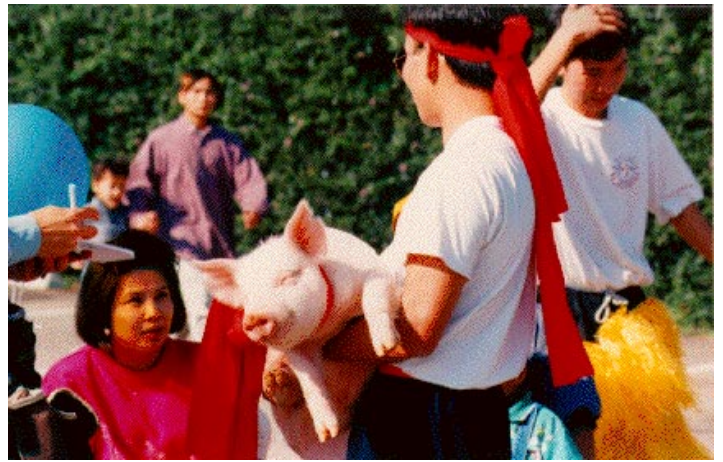

lớn sự tài trợ của nhà trường. Do đó anh chị em sinh viên các trường khác thử tìm hiểu xem trong trường mình có thể có những nguồn tài trợ (có thể lên đến cả chục ngàn đồng) của trường cho các hội sinh viên để họ có cơ hội tổ chức những buổi biểu diễn về văn hóa. Nếu có nhiều trường làm được như UCLA thì còn gì hay bằng.

Bên cạnh UCLA thì có nhiều trường khác cũng tổ chức văn nghệ mừng Xuân như Cypress College, UCR, Cal Poly Pomona, Golden West College, CSU Long Beach. Vì “tuổi già chồng chất” nên kỳ này Tí tui chỉ đến được CSU Long Beach.

Chương trình văn nghệ “Biển Dài” của sinh viên Long Beach làm khán giả đợi... dài cổ, nhưng nghe như vậy thì Ban Tổ Chức chớ có đổi tên thành “Biển... Cụt” (người ta thà bị dài cổ hơn là bị cụt cổ). Tiết mục Sớ Táo Quân với 3 ông Táo làm người ta cười nghiêng ngửa. Rồi màn múa lân của gia đình Phật tử cũng đem lại một không khí rộn rịp của ngày Xuân. Anh chị em ở CSULB ngoại giao khá hay nên có khá nhiều trường về giúp. Đặc biệt có màn múa đèn của các sinh viên trường Cal

State Northridge (CSUN), kịch câm của các sinh viên San Bernadino College, múa dân gian do Thanh Trúc từ Long Beach City College...

Tại đây, Tí tui cũng gặp lại nhiều bạn bè cũ đang lam lũ... đếm tiền. Giờ giải lao, đang tay bắt mặt mừng với mấy bạn bè xưa thì...

— Anh có vô coi không?

Tí tui quay lại, mắt hỏn. Cô bé Thanh Thi đang cầm cái cuốc dí dí trước mặt mình. Sợ bị... cuốc, Tí tui vội vã:

— Anh vô, anh vô liền.

Vô trong hội trường Tí tui mới hết... sợ. Trên sân khấu anh chị em CSULB đang biểu diễn vũ điệu “Khúc Hát Ngày Mùa”, một điệu múa rất hay nói về mấy chàng trai và mấy nàng thôn nữ đang trồng trọt, cày cấy, thật là dễ thương làm sao. Hai cô bé Thi và Thư hồi nãy cầm cuốc ra... mời mình vô coi, giờ bỗng nhiên thấy dụ hiên quá chừng chừng. Tự nhiên Tí tui nghĩ rằng nếu con trai tụi mình bây giờ bán cái xe hơi đang chạy, bán luôn dàn computer đang dùng, rút hết tiền ra khỏi nhà bank, rồi sau đó nói với người yêu rằng: “Bây giờ anh sẽ dùng số

